

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА КОРЕЙСЬКОЇ ТА ЯПОНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

Курсова робота
з корейської філології

на тему:

**ПОЛІСЕМІЯ В КОРЕЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ:
КРОСЛІНГВІСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ**

Студентка групи Кор 24-21
факультету східної і слов'янської філології
денної форми здобуття освіти
Освітньої програми:
Корейська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.06 Східні мови та
літератури (переклад включно)
перша – корейська

Марченко Юлії Юрїївни

Науковий керівник:

д.ф. Поздняков Кирило Олександрович

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

КИЇВ — 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	1
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДРУНТТЯ КРОСЛІНГВІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІСЕМІЇ В КОРЕЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ ...	3
1.1 Визначення поняття полісемія у сучасній лінгвістиці	3
1.2 Типологія полісемічних проявів	6
1.3 Сучасні тенденції крос-лінгвістичних досліджень	9
Висновок до розділу 1	13
РОЗДІЛ 2. ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ КОРЕЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІСЕМІЧНОЇ ЛЕКСИКИ	14
2.1 Зіставлення корейських та українських полісемантичних іменників	14
2.2. Зіставний аналіз корейських та українських полісемічних прикметників	17
2.3 Зіставний аналіз корейської та української дієслівної полісемії.....	21
Висновок до розділу 2	25
ВИСНОВКИ	27
초록	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	31

ВСТУП

Зміни в мові відбувалися і будуть виникати завжди. В ході експлорації лексикології та семантики мови, нам відкривається проблематика полісемії – дуже суперечливого, але фундаментального явища. Ця проблематика впродовж продовженого періоду привертала увагу науковців, що надає їй суттєвий внесок у розуміння мови як системи.

Аналіз полісемічних виразів не тільки виявляє стадії розвитку нових лексичних одиниць, але й більш детально досліджує контекстуальні аспекти та різноманітність слововживання. Ця постійна еволюція дозволяє нам постійно розвиватися та впроваджувати інновації у різних сферах, сприяючи спілкуванню та прогресу в суспільстві.

Під час вивчення лексикології та семантики мов, ми стикаємося зі складним, але важливим явищем – полісемією. Її вивчення розкриває процес створення нових слів і допомагає нам зрозуміти контекст і вживання слів у мові.

Актуальність цього дослідження полягає в тому, що вивчення полісемії відіграє важливу роль у спілкуванні, культурному обміні та соціальному розвитку, а тому її розуміння є ключем до ефективності спілкування. Порівняння полісемічних слів у двох мовах також допомагає з'ясувати зв'язок між культурним походженням і значенням слова, тим самим допомагаючи зрозуміти різноманіття мовних виразів у міжкультурному середовищі. Більше того, вивчення полісемії розкриває один із найважливіших аспектів сучасної лінгвістики: процес розвитку мови й утворення нових лексичних одиниць. Вивчення полісемії та порівняння її в різних мовах є невід'ємним завданням в сучасних лінгвістичних дослідженнях. Це допомагає виявити та зрозуміти культурні та історичні відмінності у сприйнятті значень слів, тим самим сприяючи покращенню міжкультурної комунікації. Крім того, це дослідження сприяє розпізнанню процесів розвитку мови та утворення нових лексичних одиниць, які є важливими для сучасної теорії та практики мови.

Метою написання курсової роботи є проведення порівняльного аналізу полісемічних слів у двох різних мовах, корейській та українській, виявлення семантичних відмінностей і подібностей між ними.

Завдання:

1. Дізнатися про поняття полісемії та її типологію;
2. Ознайомитися з сучасними тенденціями крослінгвістичного дослідження;
3. Подання спільних значень полісемічних слів корейської та української мов

Об'єктом дослідження є багатозначна лексика корейської та української мов.

Предметом дослідження є подібність значень полісемічних слів у корейській та українській мовах.

Матеріал дослідження складають лексичні одиниці з полісемічними значеннями.

Методи дослідження. Основними методами дослідження є порівняльний, зіставний та описовий. За допомогою зіставного ми виявимо семантичні відмінності та схожість між корейською та українською лексикою. Порівняльний метод дозволить нам визначити, які слова мають спільне та відмінне значення, а описовий – зрозуміти семантичні відтінки та контекстне вживання слів корейської та української мов.

Практичне значення цього дослідження полягає в розумінні та використанні різноманіття та складності мови. Розуміння полісемії має велике значення для лінгвістичного аналізу, створення словників і наукових програм. Результати дослідження можуть мати практичне застосування в освітньому процесі, перекладацькій діяльності, міжкультурній комунікації та інших сферах, які стимулюють інтерес і внесок у лінгвістику.

Наукова новизна полягає в тому, що вивчення та дослідження цього явища дозволяє виявити багатозначність слів у мові. Дослідження полісемії сприяло розвитку лінгвістики та семантики, а використання крослінгвістичного підходу розглядає корейську та українську мови з точки зору взаємодії між різними мовними та культурними контекстами.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТТЯ КРОСЛІНГВІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІСЕМІЇ В КОРЕЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

1.1 Визначення поняття полісемія у сучасній лінгвістиці

Перш ніж розпочинати основну тему дослідження, тобто полісемію, не можна не згадати найголовнішу частину в мовознавстві – слово.

"Слово - найменша самостійна і вільно відтворювана в мовленні відокремленооформлювана значеннєва одиниця мови, яка зіставляється з пізнаним і вичленованим окремим елементом дійсності (предметом, явищем, ознакою, процесом, відношенням та ін.) й основною функцією якої є позначення, знакова репрезентація цього елемента – його називання, вказування на нього або його вираження" (Мойсієнко, 2010, с. 25).

Багато мовознавців надавали йому свої власні визначення, так як досить таки складно дійти до якогось єдиного визначення. Ось наприклад, за визначенням Р.О. Будагова: "Слово – найважливіша одиниця мови, яка позначає явища дійсності та психічного життя людини і звичайно однаково розуміється колективом людей, які розмовляють однією мовою й історично пов'язані між собою". А от Є.В. Кротевич та Н.С. Родзевич наводили на думку, що "слово – оформлена за нормами даної мови, неподільна на менші подібні єдності мовна одиниця, що складається із звука чи комплексу звуків і називає певні предмети, процеси і явища об'єктивної дійсності та їх ознаки або тільки вказує на них чи на відношення між ними, або виражає емоціонально-вольові прояви" (Кочерган, 2006, с. 184).

Поки світ, в якому ми живемо та розвиваємося набуває стрімкого прогресу, надає нам можливість досліджувати й вивчати нові технології, збагачуючи наші знання та розширюючи лексикон будь-якої мови, у лінгвістиці одне слово також може мати декілька значень. Дослідженнями різних значень слова, тобто семантикою слова займається окрема наука – семасіологія.

"Полісемія – наявність різних лексичних значень в одного й того ж слова відповідно до різних контекстів" (Кочерган, 2006, с. 194).

"У загальнолітературній мові полісемія сприймається як закономірність, як органічна властивість мови, натомість у термінології – як небажане, не властиве їй явище, оскільки "невід'ємною частиною нормативної термінології має бути однозначність" як одна з визначальних терміна на відміну від загальноновживаного слова" (Симоненко, 2007, с. 21).

Наявність полісемії у загальноновживаній мові лінгвісти пояснюють різними причинами. За спостереженнями Л.А. Лисиченко, "багатозначність пов'язана з тим, що слово є асиметричною одиницею, тобто такою, у якій немає повної симетрії між планом змісту і планом вираження: не кожній одиниці смислу відповідає окрема одиниця мови – слово, інакше кажучи: одне слово може мати кілька пов'язаних між собою значень..." (Лисиченко, 1977, с. 22). Дослідниця наголошує на тому, що "полісемія забезпечує одну з важливих вимог до мови як до знакової системи – за допомогою мінімальної кількості знаків передавати максимальну інформацію, тобто вимогу економності знакової системи" (Лисиченко, 1977, с. 22).

"Полісемія терміноодиниць у тій чи тій терміносистемі – це здатність термінів "мати одночасно в межах однієї семантичної структури кілька значень, що групуються навколо загального семантичного центру" (Письмиченко, 1997, с. 84).

У сучасній лінгвістиці сформувалися різні погляди на роль полісемії. На думку В.С. Марченка, багатозначність термінів – негативне явище, що зумовлює труднощі при користуванні науковою літературою, порушує взаєморозуміння, обмежує можливість обміну досвідом, призводить до хиткості уявлень. Тому "необхідно домагатися, щоб кожен термін був однозначним" (Крижанівська, 1984, с. 113).

Корейська мова як і українська, містить в собі безліч слів, які мають лише одне лексичне значення, і називають їх однозначними або моносемічними. Як приклад, це можуть бути терміни: 날씨 *погода*, 책 *книга*, 경색 *інфаркт*, 명사 *іменник*; слова, які позначають назви тварин: 까치 *сорока*, 코끼리 *слон*; слова назв рослин: 자작나무 *береза*, 난초 *орхідея*; назви людей за родом діяльності: 화가 *художник*, 의사 *лікар* (Пан, 2009), "але частіше слова мають два і більше значень". (Кочерган, 2006, с. 194). В корейській мові це явище називається 다의성.

В корейській мові явище полісемії широко досліджувалося такими науковцями як Чон Сіквон (천시권), Кан Кіджин (강기진), Нам Кісім (남기심), Лі Міну (이민우). Лі Югьон (이유경), Чон Суджин (정수진), Нам Гішім (남기심) та інші (김용, 2015). Корейський лінгвіст Чон Сіквон стверджував, що "полісемія - це одне слово, якому відповідає кілька значень", Лі Кідон визначає полісемію як слово з декількома значеннями, які між собою пов'язані, а Нам Гішім говорив, що існує відмінність в граматичних характеристиках між головним та перехідним значенням полісемії (김용, 2015).

"Слово завжди виникає з одним значенням, яке називається первинним. Первинне значення є прямим, оскільки прямо називає позначуваний предмет. Багатозначність слова розвивається на основі перенесення назви одного предмета на інший. Нове значення завжди є переносним, похідним від первинного, мотивованим через пряме" (Кочерган, 2006, с. 195).

В українській мові такими словами є, наприклад, «ніс», що може позначати як ніс людини, так і ніс човна; «поле» як безліса рівнина, значна площа чогось, площа, де щось відбувається, наприклад «поле бою», сукупність мовних одиниць, до прикладу, «лексико-семантичне поле» та інші значення (Кочерган, 2006, с. 194).

В корейській мові у момент виникнення слово залишається однозначним. Нове значення є результатом переносного значення слова, коли назва одного явища вживається як найменування іншого. Причиною вживання слів у переносному значенні є подібність явищ або їх змінність, у результаті всі значення багатозначного слова пов'язані між собою. Неможливо чітко класифікувати два значення слова як однакові чи різні. До того ж неможливо точно визначити скільки значень містить якась лексична одиниця, оскільки значення можуть бути близькими та частково повторюватися. Тому складно вказати відмінність між різними значеннями. Таким чином, дієслово «먹다» їсти, 고기를 먹다 їсти м'ясо, має первинне значення «їсти з використанням виделки або паличок», в словосполученні 국물을 먹다 – їсти бульйон, воно вже автоматично змінює своє значення на «пити бульйон». Тому, за цим прикладом ми можемо побачити, що слово номінативне 먹다 розширює своє значення до похідного, яке може вживатись у значенні «마시다». Крім цього, варто зазначити,

що словосполучення 물을 먹다, яке дослівно перекладається як «*їсти воду*», теж розширює своє значення, і перекладається як «*пити воду*». Також 먹다 може вживатись з словом «담배» *сигарки*, і замість загальноприйнятого «담배를 피우다», вживатися як «담배를 먹다» (Пан, 2009).

1.2 Типологія полісемічних проявів

"Виділяють різні типи полісемії: за характером вмотивованості значень, за їхньою залежністю від головного значення і взаємозв'язком, за видом їх опозиції" (Мойсієнко, 2010, с. 49).

"За характером залежності лексико-семантичних варіантів у багатозначному слові виділяють три основні типи полісемії: радіальну, ланцюжкову і радіально-ланцюжкову" (Кочерган, 2010, с. 270).

"При радикальній полісемії усі вторинні значення безпосередньо зв'язані з головним і мотивуються ним" (Мойсієнко, 2010, с. 49). Наприклад, "слово "*стіл*" може означати різновид меблів; їжа, страви; установа, яка займається канцелярськими справами; деталь верстата, яка служить для закріплення заготовок під час їх обробки; гора з плоскою вершиною та стрімкими схилами" (Кочерган, 2010, с. 270). Всі ці значення походять від першого.

"При ланцюжковій полісемії кожне зі значень зв'язане безпосередньо тільки з найближчим значенням і мотивує наступне" (Мойсієнко, 2010, с. 49). Наприклад, слово "*дозрілий*", який має три значення: "*який дозрів*"; "*який досягнув певного розвитку*"; "*який повністю сформувався (про абстрактні поняття)*". Тут друге значення мотивоване першим, а третє – другим" (Кочерган, 2010, с. 270).

"При радіально-ланцюжковій полісемії, або її ще називають комбінованою, тобто одні лексико-семантичні варіанти слова є далекими за своїм семним складом і зв'язані тільки за асоціативною полісемією" (Мойсієнко, 2010, с. 49). "Наприклад, у слові "*зерно*" виділяють п'ять значень: "*насіння рослини*"; "*плід хлібних злаків*"; "*зародок, початок чогось*"; "*окрема дрібна часточка якоїсь речовини, крупинка*"; і в переносному значенні "*невеличка частинка чогось*", наприклад "*зерно надії*"

(Кочерган, 2010, с. 271).

Ну і останній тип, це змішані радикально-ланцюжкові типи, які мають дуже різноманітну варіативність.

Пропоную розглянути найбільш продуктивні типи багатозначності, а саме: вмотивованих за подібністю (метафора), за функцією та за суміжністю. Перенесення за подібністю, або метафоричне перенесення за своєю суттю є прихованим порівнянням. Так, за подібністю з'явилися значення "*відгалуження ріки*" в слові *рукав*, "*нерухома відносно корпусу плоска поверхня літака, що підтримує його в повітрі під час польоту*" в слові "*крило*". Метафоричними є перенесення назв тварин на людей: *змія*, *осел* тощо (Кочерган, 2006, с. 195).

"Можна виділити певні типи регулярних метафоричних перенесень у сучасній українській мові: з природних об'єктів на створене людиною, наприклад, (*гора книжок*); з предмета на людину (*лялька, манекен*); з тварини на людину (*баран, мавпа*); з рослини на людину, (*дуб, береза*); з предмета на психічний світ (*море радості, океан печалі*); фізичний світ – психічна сфера (*буря емоцій, осінь життя*). Регулярним є метафоричне перенесення назв об'єктів неживої природи на якості, дії, властиві живим істотам (*теплий будинок – теплий погляд*)" (Мойсієнко, 2010, с. 55).

У корейській мові метафоричний тип перенесення також є найбільшим поширеним. В основі метафоричного перенесення лежить подібність предметів, явищ у значенні цього терміну, тобто метафоричне перенесення пов'язане з зіставленням і порівнянням явищ, нове значення яких є результатом асоціативних зв'язків. Такий тип перенесення може здійснюватися на основі подібності зовнішніх ознак: за формою, місцезнаходженням предметів, кольором, смаком, а також за подібністю функцій предметів і т.д.

Це більш явно можна прослідкувати на прикладах значень частин тіла, наприклад, *손 рука*, *귀 вухо*, *눈 око*. Слово *손* може означати і *стрілку годинника*, *귀* *вушко голки*, як і в українській мові. Їх значення можна розпізнати лише у контексті.

При метафоричному перенесенні значення змінюється предмет, але поняття як таке не змінюється, так як при всіх метафоричних змінах якась певна ознака первісного поняття залишається (Пан, 2009).

"Перенесення за функцією – перенесення, за якого речі можуть бути абсолютно різні, головне, щоб вони виконували однакові чи подібні функції. Наприклад, годинником називають не тільки механічний прилад, а й пісочний, водяний сонячний, бо всі виконують одну функцію – визначають час". (Кочерган, 2006, с. 195) .

При функціональному перенесенні подібність не спирається на суто матеріальну подібність: речі можуть бути зовсім різними і формами, і за кольором і т.д. Тобто це перенесення опирається не лише на подібність, а й на функцію, яку виконує предмет.

Одним з прикладів перенесення значення слова за функцією в корейській мові може бути слово "다리" – *нога*. Воно, як і в українській мові, може використовуватися в контексті *사람의 다리* – *нога людини*; і *책상의 다리* – *ніжка столу*.

При перенесенні за функцією ми можемо ще більше переконатися у тому, що річ змінюється, а поняття зберігає дещо зі своїх ознак, і на відміну від метафоричного, обов'язкова функціональна ознака. Наприклад, корейське слово 길 – *дорога, шлях* можна використовувати у значенні процесу мислення чи дії будь-якого об'єкта (Пан, 2009).

"Перенесення за суміжністю називається метонімічним. Суміжність може бути просторовою, часовою, причиново-наслідковою" (Кочерган, 2006, с. 196). "Використання слова по відношенню до нового позамовного об'єкта, суміжного зі старим денотатом у часі і просторі або залученим в одну ситуацію називається метонімією" (Кронгауз, 2001, с. 156).

"Особливості метонімічного перенесення досліджуються у працях О. Потебні, Ю. Апресяна, Є. Гінзбурга, А. Журавльова, Л. Кудрявцевої, Л. Новикова, В. Русанівського, О. Тараненка та ін." (Мойсієнко, 2010, с. 56). "На відміну від метафоричних, метонімічні перенесення є більш регулярними та продуктивними. Можна виділити певні регулярні моделі, за якими найчастіше відбуваються метонімічні перенесення в сучасній українській мові: дія– місце дії, дія– суб'єкт дії", приміщення – його вміст; посуд – його вміст; матеріал – виріб з нього; населений пункт – його жителі; ім'я автора – його твір та безліч інших (Мойсієнко, 2010, с. 56-57).

У корейській мові також існує принцип розширення полісемічних значень: 인물 *людина* – 동물 *тварина* – 식물 *рослина* – 무생물 *неживе*. Наприклад, 사람의 눈 *око людини*; 게의 눈 *око краба*; 새싹의 눈 *око бруньки*; 바둑판의 눈 *око шахівниці* (임지룡, 2009).

Крім того, у корейській мові полісемічні значення можуть розширюватися в просторово-часовій абстракції. Наприклад 시간의 벌어짐 – *розрив у часі*, та 관계의 벌어짐 – *розрив в стосунках*; 깊음 – *глибина*: глибина простору, місця (계곡이 깊다 *глибока долина*); глибина часу (밤이 깊다 *глибока ніч*), глибина стосунків (인연이 깊다) (임지룡, 2009).

Критерії класифікації багатозначних слів у словниках корейської мови можна підсумувати так: від близьких за етимологією або загалом; у порядку поширення від основного до похідних значень; синтаксична структура є пріоритетною, і коли класи однакові, то основне значення та частота вживання впорядковуються; значення за частинами мови та граматичними особливостями (임지룡, 2009).

1.3 Сучасні тенденції крос-лінгвістичних досліджень

"Міжмовний вплив - або вплив знання однієї мови на знання чи використання іншої мови - це явище, яке цікавило як неспеціалістів, так і науковців з часів античності, і, найімовірніше, відтоді, як виникла мова. Одна з перших згадок про мовні контакти, білінгвізм та міжмовний вплив походить з "Одіссеї" Гомера, де Одиссей розповідає Пенелопі про "змішані мови" Криту. Завдяки широкому поширенню багатомовності в стародавньому світі, приклади міжмовного впливу рясніють у різноманітних стародавніх текстах, починаючи від епітафій та особистих листів, юридичних і комерційних документів, закінчуючи релігійними та літературними трактатами" (Scott Jarvis, 2008).

"Дослідження крослінгвістичного впливу (ДКВ) значно розвинулися за останні двадцять років завдяки явному сплеску інтересу до явищ, що виникають у мовах, відмінних від рідної мови.

Після десятиліть уваги до впливу рідної мови та її ролі у процесі вивчення другої мови, інтерес дослідників поступово змістився на взаємодію декількох мов та на те, як така вона зрештою впливає на розвиток цільової мови" (Gessica De Angelis, Ulrike Jessner and Marijana Kresić, 2015).

“Усвідомлення зростаючого поєднання мов і потенційно багатомовного характеру процесу навчання призвело до того, що науковці замислилися над тим, що крос-лінгвістичний вплив як динамічний феномен визначається і обсягом, і типом мовних знань, що зберігаються у людській підсвідомості, а також тим, як мультилінгви використовують ці знання у продукуванні та розумінні. Такий розвиток також супроводжується постійним симбіозом між дослідженнями вивчення другої/третьої мови та білінгвізму/багатомовності, а також між дослідженнями природного та керованого багатомовного навчання” (Gessica De Angelis, Ulrike Jessner and Marijana Kresić, 2015).

"Коли кілька мов взаємодіють одна з одною, вплив, який виникає в результаті такої взаємодії, часто є кумулятивним і непередбачуваним, як це описано з точки зору теорії динамічних систем у Herdina and Jessner (2002)" (Gessica De Angelis, Ulrike Jessner and Marijana Kresić, 2015).

"Наявність більш ніж однієї мови у свідомості також підняла питання про рівень володіння мовою, необхідний для того, щоб відбувся перехід між нерідними мовами. Було виявлено, що навіть кілька років навчання нерідною мовою можуть вплинути на розвиток третьої або додаткової мови" (Gessica De Angelis, Ulrike Jessner and Marijana Kresić, 2015).

Розглянувши книгу Теренса Одліна "Morphological type, spatial reference, and language transfer" можна виявити, що до 1989 року дослідження крос-лінгвістичного аспекту процвітало у вивченні порядку слів, релятивізму, заперечення, лексики, сегментної фонології та мовленнєвих актів. Однак, відносно мало досліджень було проведено щодо міжмовного впливу в дискурсі, зокрема, щодо наративної структури або надмисленнєвої фонології, хоча ці сфери були чітко позначені Одліном як важливі. Ще менше уваги було приділено ефектам перенесення у сприйнятті та розумінні. За роки, що минули з часу першої публікації його книги, дослідження крос-

лінгвістичного впливу суттєво розширили свої рамки з точки зору тематики, спрямованості, кількості розглянутих мов, а також сфер використання мови та процесів, в яких вони досліджуються. Ось наприклад, у дослідженнях морфосинтаксису міжмовний вплив почали розглядати у використанні фразових дієслів, каузативних конструкцій та лінгвістичних обрамлень (Gessica De Angelis, Ulrike Jessner and Marijana Kresić, 2015).

Іншим важливим і довгоочікуваним розвитком є розширення сфери досліджень міжмовного впливу, що включає взаємодію між трьома і більше мовами в ментальному лексиконі, яка показує, що мови, які вивчаються пізніше, можуть впливати одна на одну, а також на рідну мову, і що ця взаємодія може сприяти подальшому навчанню і розвивати творчі здібності тих, хто вивчає мову. Такі теми часто обговорюються на Міжнародній конференції з вивчення третьої мови та багатомовності, яка проводиться з 1999 року раз на два роки. Останньою важливою подією є розширення сфер використання мови, в яких досліджувався переклад. Традиційно перенесення розглядалося з точки зору окремих лінгвістичних підсистем, таких як синтаксис і семантика, у сферах виробництва та засвоєння другої мови. Нещодавні дослідження розширили межі цієї галузі, продемонструвавши, що крос-лінгвістичний вплив не обмежується продукуванням і засвоєнням мови і може бути ідентифікована в різноманітних психолінгвістичних процесах.

На сьогоднішній день крос-лінгвістичний вплив досліджували в лексичній та синтаксичній обробці, у сприйнятті на слух та читанні, а також у побудові речень (Gessica De Angelis, Ulrike Jessner and Marijana Kresić, 2015).

Також крім крос-лінгвістичного (міжмовного) впливу, мені б хотілося звернути увагу і на міжкультурний аспект.

"Міжмовний вплив часто має на увазі міжкультурний феномен, і це спонукає до вивчення набуття комунікативної компетенції у вивченні іноземної мови. Допоки людина вивчає іноземну мову, особливо в аудиторії, без повного контакту з мовою, що вивчається, їй важко досягти успіху в набутті високої соціолінгвістичної компетенції" (Yudi Chen, 2022, p. 99).

Варто зазначити, що існують позитивні та негативні наслідки крос-лінгвістичного та -культурного впливу.

Трапляються ситуації, коли студенти безпосередньо намагаються виразити свої емоції та ситуації рідною мовою під час вивчення іноземної, що часто призводить до непорозумінь і вважається негативним наслідком міжмовного та міжкультурного впливу. Навіть у випадках, коли соціальні ситуації подібні у двох культурах, пов'язані з ними рутини можуть відрізнитися. Можна сказати, що міжмовний вплив походить від крос-культурного, тоді як культурний шок є неминучим явищем, особливо на початкових етапах вивчення мови. Незважаючи на те, що ці фактори відносять до негативного перенесення, неможливо повністю оминати цей етап вивчення, оскільки він важливий для кожного, хто вивчає другу мову (Yudi Chen, 2022).

Варто зазначити, що крос-лінгвістичний вплив – це не єдиний фактор, який впливає на вивчення іноземної мови. Іншими важливими факторами є, по-перше, вік, який визначає наявність та частоту перекладу. Наприклад, молоді учні зазвичай опановують нову мову без особливого впливу тієї, якою розмовляють з народження. По-друге, нестача інформації з іноземної мови, що призводить до володіння мови на відносно низькому рівні. В наслідок чого, щоб будувати вирази та речення іноземною мовою, учням доводиться покладатися на знання з їхньої рідної мови. По-третє, зміна або додавання слів для надання особливого значення певному явищу. У фонології, як правило, найпоширеніші звуки більш прості та незмінні, але з іншого боку, ті, що зустрічаються рідше схильні змінюватися. Наприклад, коли студенти, які вивчають іноземну мову намагаються вимовити такий звук або звукову комбінацію і не можуть правильно і точно вимовити певний звук, вони, як правило, замінюють цей складний звук у мові, подібним звуком з рідної мови або з мови, яку вивчали раніше (Yudi Chen, 2022).

"Тож, якщо підсумувати вищесказане, багатомовне вивчення відбувається під впливом специфічних і складних факторів, які значною мірою характеризуються крос-лінгвістичною взаємодією та взаємовпливом між мовами, що вивчаються" (Yudi Chen, 2022, p. 100).

Висновок до розділу 1

В даному розділі перш за все було досліджено значення полісемії, як явища, яке в залежності від контексту дає можливість одному слову мати декілька значень. Ми розглянули різні думки та суперечки дослідників та лінгвістів щодо поняття “полісемія” і чи існує воно взагалі. Ми порівняли полісемію в українській та корейській мовах, а також звернули увагу на взаємозв’язок між первинним та похідними значеннями слів кожної з них. Крім того, у розділі було досліджено різні типи полісемії, включаючи радіальну, ланцюжкову, радіально-ланцюжкову, і змішані. До того ж, ми приділили увагу метафоричному перенесенню, яке виявилось одним з найбільш поширених типологічних проявів багатозначності в корейській та українській мовах.

На додачу до цього, ми дізналися про явище міжмовного впливу, і те що на сьогоднішній день воно набирає все більших обертів. Також досліджувалися не лише крос-лінгвістичний, але й крос-культурний вплив, їх взаємодія, позитивні й негативні наслідки.

І наостанок, підкреслюється зростаючий інтерес до міжкультурних аспектів мовного впливу та впливу культурних відмінностей на процес вивчення та розуміння іноземних мов.

РОЗДІЛ 2. ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ КОРЕЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІСЕМІЧНОЇ ЛЕКСИКИ

2.1 Зіставлення корейських та українських полісемантичних іменників

Нам всім відомо, що значення слова розкривається в контексті, тому в цьому підрозділі ми порівнюємо поширені значення багатозначних іменників у корейському та українському тлумачних словниках. Пропоную розглянути кожне з цих понять у реченні, щоб краще зрозуміти його використання.

머리 *голова* – як частина тіла (1), як керівник організації (2), розумний, передня частина чогось (3)

1) 정주가 어느 결혼식에나 항상 머리를 내미는 것은 아니다. — Голова держави не завжди з'являється на кожному весіллі. (김태호, 박기성, 2014)

2) 발을 어깨너비로 벌리고 서서 팔꿈치를 펴고 손을 머리 뒤로 가져갑니다. – Встаньте, поставивши ноги на ширині плеч, і покладіть руки за голову, лікті назовні. (김태호, 박기성, 2014)

3) 사고 이후 계속 머리가 아팠습니다. – Після аварії в мене постійний головний біль. (김태호, 박기성, 2014)

4) 저는 책상머리로 갔습니다. – Я підійшов до (передньої частини) столу. (김태호, 박기성, 2014)

5) 그는 그녀만큼 머리가 좋다. Він настільки ж розумний, як і вона. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

얼굴 *обличчя* – як частина тіла (1); вираз обличчя (2); репутація (3); особистість/людина, сутність (6), присутність (7)

1) 얼굴이 반반한다. – Мати гарне обличчя. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

2) 바이올렛은 이혼을 신청하러 왔다고 말했을 때 그의 자생긴 얼굴을 보고 싶었습니다. – Вайлет не могла дочекатися моменту, щоб побачити вираз його гарного обличчя, коли вона повідомить йому, що прийшла щоб подати на розлучення. (김태호, 박기성, 2014)

3) 그 사건으로 그는 얼굴을 잃었다. – Внаслідок цього скандалу він втратив репутацію. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

4) 브렌든의 얼굴에는 차분한 표정이 감돌았습니다. – У Брендана спокійний вираз обличчя. (김태호, 박기성, 2014)

5) 죽음 앞에서 우리는 서로가 정말 필요하다는 사실을 인정할 수밖에 없었습니다. – Перед обличчям смерті ми були змушені визнати той факт, що насправді потребуємо одне одного. (김태호, 박기성, 2014)

6) 그는 자신의 얼굴을 보여주었다. – Він показав свою сутність. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

7) 형준이는 바쁘면서도 언제나 모임에 얼굴을 내민다. – Незважаючи на те що Хьонджун зайнятий, він завжди приходить на зустрічі. (김태호, 박기성, 2014)

점심 *obid* – як прийом їжі, проміжок часу від ранку до вечора

1) 푸짐한 점심을 마치고 시계를 보니 벌써 두시가 가까워오고 있다. – Після ситного обіду він подивитися на годинник, і побачив, що вже близько другої години. (차준경, 2023)

2) 오늘 우리는 점심쯤 올 손님을 기다리고 있다. – Сьогодні ми чекаємо гостей до обіду. (차준경, 2023)

학교 *shkola*– як будівля (1); процес (2); правило (3); представник (4); заняття (5); учасник (6)

1) 서울시는 새로운 학교를 지었다. – Місто Сеул побудувало нову школу. (차준경, 2023)

2) 영희는 학교에 다닌다. – Йонхі ходить до школи. (차준경, 2023)

3) 학교는 교실에서 모자를 쓰는 것을 금지한다. – Школа забороняє в класах носити капелюхи. (차준경, 2023)

4) 학교가 급식업체와 계약을 계약했다. – Школа уклала договір з постачальником їжі. (차준경, 2023)

5) 학교는 9 시에 시작한다. – Заняття розпочинається о 9 годині. (차준경, 2023)

6) 학교에서 소풍을 갔다. – У школі був пікнік. (차준경, 2023)

다리 *нога* – частина тіла людини; частина предмета; частина тіла тварини; частина оправы для окулярів, яка розтвшована по обидва боки, зачіпається за вухо і кріпить окуляри на обличчі

1) 대부분의 동물이 네 개의 다리를 이용해 이동하지만 인간과 캥거루처럼 두 다리로 이동하는 동물도 있다. – Більшість тварин пересуваються за допомогою чотирьох ніг, але деякі тварини, наприклад люди та кенгуру, пересуваються двома ногами.

(나무위키 (Namuwiki))

2) 그는 오른쪽 다리를 전다. – Він хромає на праву ногу. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

3) 다리 없이 콧등에 얹거나 끼워서 착용하는 안경. – Окуляри, які носять без ніжок, упираючись або вставляючи їх на перенісся. (나무위키 (Namuwiki))

4) 그 사람은 우리 팀의 다리가 되어 프로젝트 진행을 방해했다. – Та людина стала перешкодою для нашої команди і заважала просуванню проекту. (나무위키 (Namuwiki))

집 *дім* – сім'я (1); будівля, приміщення (2)

1) 아이들은 확 목한 집에서 자라야 한다. – Діти повинні рости в дружній сім'ї. (Пан, 2009)

2) 집이 언덕 위에 서있다. – На пагорбі стоїть будинок. (Пан, 2009)

바다 *море* – водойма (1); кількість речей або явищ (2)

1) 일본은 사방이 바다에 둘러싸여 있다. – Японія оточена з усіх сторін морями. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

2) 마치 북한이 서울을 불바다로 만들 거라는 해식이 나와 버렸다고 한다. – Кажуть, що інтерпретація полягала в тому, що Північна Корея збиралася перетворити Сеул на море вогню. (나무위키 (Namuwiki))

열쇠 *ключ* – інструмент, яким можна закривати або відкривати пристрій (1); важлива інформація або предмет, які допомагають під час розв'язання будь-якої проблеми або вирішення ситуації (2)

1) 마야의 비밀을 풀 아홉 개의 열쇠를 찾아라! – Знайдіть дев'ять ключів, які відкриють таємниці Майї. (나무위키 (Namuwiki))

2) 줄거리 500 년에 한 번씩 인간이 가진 아름다운 마음을 열쇠로 삼아 아름답게 거듭난다는 지구의 수호신 피닉스. – Кажуть, що Фенікс, бог-охоронець Землі, чудово відроджується раз на 500 років, використовуючи прекрасні серця людей як ключ. (나무위키 (Namuwiki))

뿌리 *корінь* – частина рослини, що йде в землю, вбирає воду і поживні речовини та підтримує стебло (1); основа або база, яка формує предмети або явища (2)

1) 뿌리가 땅 속 깊이 뻗어있다. – Корні входять глибоко в землю. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

2) 통찰력은 문제의 뿌리를 찾아내는 능력이라 할수 있다. – Проникливість можна назвати здатністю знайти корінь проблеми. (네이버 블로그 (NAVER blog))

2.2. Зіставний аналіз корейських та українських полісемічних прикметників

У цьому підрозділі ми з вами дослідимо схожі значення між корейськими та українськими прикметниками, і побачимо як з номінативного значення слова утворюються похідні.

깊다 *глибокий* (1); *густий* (про туман) (2); *серйозний, розсудливий* (3); *глибокий, міцний* (сон) (4); *пізній, глибокий* (про ніч) (5), *глибокий, щирий* (про почуття) (6); *глибокий, щирий* (про погляд, слова) (7)

1) 깊은 잠이 들다. – Поринути у *глибокий сон*. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

2) 지난 봄 이른 새벽 깊은 안개, 노란 가로등에 겨우 제 빛을 가진. – *Минулої весни рано вранці стояв густий туман, і жовті вуличні ліхтарі ледь світилися*. (티스토리 (Tistory))

3) 그녀는 아주 속이 깊다. – *Вона дуже розсудлива людина*. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

4) 깊은 잠이 들다. – Поринути у *глибокий сон*. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

5) 밤은 깊었지만, 그는 문을 두들겼고, 안으로 초대를 받았다. – *Хоча було вже пізно, він постукав, і його запросили зайти*. (글로스비 사전 (Glosbe dictionary))

6) 팬들에 대한 사랑이 깊다. – Моя любов до своїх прихильників щира (глибока). (네이버 사전 (NAVER dictionary))

7) 프루스트는 사물을 바라보는 시각이 따뜻하고 깊어요. – Пруст має теплий і глибокий погляд на речі. (나무위키 (Namuwiki))

부드럽다 – *м'який* на дотик (1); *м'який, ніжний* (про їжу) (2); *поступливий, слухняний* (про характер людини) (3); *не міцний* (про алкогольні напої) (4)

1) 이불 너무 부드럽다. – Ковдра неймовірно м'яка. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

2) 저온에서 오랜 시간 조리해서 고기가 부드럽다. – М'ясо виходить ніжним завдяки тривалому часу його приготування при низькій температурі. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

3) 마르쿠스는 전승에 의하면 감수성이 예민하고 부드러운 성격의 아이로 묘사된다. – У легенді Маркус описаний як чутлива і ніжна дитина з добрим серцем. (LingQ)

4) 부드러운 맛과 진한 꽃 향으로 가을의 정취를 느낄 수 있는 계절주이기도 합니다. – Це сезонний напій з ніжним смаком і насиченим квітковим ароматом, який дарує відчуття осені. (네이버 블로그 (NAVER blog))

나쁘다 – *поганий* (1); *аморальний* (2); *шкідливий для здоров'я* (3); *непідходячий* (про ситуацію, час) (4).

1) 날씨가 나빠서, 비행기가 연착되었다. – Через погану погоду літак затримався. (글로스비 사전 (Glosbe dictionary))

2) 만약에 네가 나쁜 짓을 했다면 알려주는게 좋을거야. – Краще скажи мені, якщо ти щось накоїв. (글로스비 사전 (Glosbe dictionary))

3) 화를 내면 건강이 나빠질 수 있지만, 화를 억누르는 것 역시 건강에 좋지 않습니다. – Піддаватися гніву може зашкодити вашому здоров'ю, так само і якщо придушувати його. (글로스비 사전 (Glosbe dictionary))

4) 나쁜 시간을 끝냈어. – Лихі часи минули. (글로스비 사전 (Glosbe dictionary))

뜨겁다 – *гарячий* (про температуру) (1); *гарячий* (про температуру людини) (2); *почервоніти, згорати від сорому* (3); *запальний* (про бурхливі емоції, пристрасть) (4)

1) 포트 안의 커피는 뜨겁다. – У термосі гаряча кава. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

2) 나는 머리가 뜨겁다. – У мене піднялася температура. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

3) 부끄러운 감성이 들면 얼굴이 뜨거워지지요? – Чи червонієте ви, коли відчуваєте збентеження? (Elkorean)

4) 그녀는 대중에게 문화를 보급하는 데 일종의 뜨거운 열정을 가지고 있었다. – У неї була пристрасть нести культуру в маси. (콜린스 사전 (Collins dictionary))

깨끗하다 – *чистий* (про предмет, приміщення) (1); *чистий* (про шкіру) (2); *охайний, приведений до порядку* (3); *чиста репутація* (4); *істинний, порядний, чесний* (про думки або вчинки) (5); *ясний, простий, незамутнений* (про душу, задуми, вираз обличчя)

1) 그녀에게 방 안은 항상 깨끗하다. – У неї в кімнаті завжди чисто. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

2) 아무리 자주 세안하거나 광천수를 마시더라도 깨끗한 피부를 보장할 수 없다. – Жодне очищення чи вживання мінеральної води не може гарантувати чисту шкіру. (콜린스 사전 (Collins dictionary))

3) 변색된 옷 세탁법, 손상없이 깨끗해진다? – Як відіпрати знебарвлені речі, не зіпсувавши їх? (네이버 블로그 (NAVER blog))

4) 탈세 혐의로 인해 깨끗한 이미지에 손상을 입었다. – Звинувачення у несплаті податків заплямували його бездоганну репутацію. (콜린스 사전 (Collins dictionary))

5) 마음이 깨끗한 사람이 복이 있는 사람입니다. – Людина з чистою душею – це благословення. (네이버 블로그 (NAVER blog))

얕다 – *неглибокий* (про річки, гори) (1); *поверхній* (про думки, знання, почуття) (2); *не міцний* (про сон) (3)

1) 크기는 비슷하지만 하나는 뿌리가 얕고 하나는 뿌리가 깊은 나무 두 그루를 마음속으로 그려본다. – Уявіть собі два дерева однакового розміру – одне з неглибоким корінням, а інше з глибоким. (글로스비 사전 (Glosbe dictionary))

2) 일본 역사에 대한 나의 지식은 매우 얕다. – Мої знання історії Японії дещо поверхневі. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

3) 얽은 잠이 되는것은 뇌가 흥분 상태에있는 것이 원인이므로 긴장을 풀고 신경을 안정 시키면 올바른 수면 리듬을 되찾을 수 있습니다. – Не міцний сон викликаний тим, що ваш мозок перебуває у збудженому стані, тому розслаблення і заспокоєння нервів допоможе вам повернутися до правильного ритму сну. (티스토리 (Tistory))

짧다 – *короткий* (про відстань) (1); *недовгий* (про час) (2); *короткий* (про зміст написаного) (3); *незначний, неглибокий* (про думки, знання) (4); *коротке волосся* (5)

1) 이 길이 저 길보다 훨씬 짧다. – Ця дорога набагато коротша, ніж інша. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

2) 그들은 살아온 짧은 시간은 비해서 이미 할 만큼 했다고 생각할 수도 있습니다. – Їм може здаватися, що вони вже зробили достатньо, враховуючи той короткий період часу, який вони прожили. (글로스비 사전 (Glosbe dictionary))

3) 짧은 발표를 마치면서 저는 그에게 그의 정원회에 몇 명이나 있느냐고 물었습니다. – На завершення невеликої презентації я запитав його, скільки людей в його кворумі. (글로스비 사전 (Glosbe dictionary))

4) 머리카락은 긴데 생각은 짧다. – Волосся довге, та знання неглибокі. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

5) 그녀의 머리는 짧다. – В неї коротке волосся. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

높다 – *високий* (1); *високий* (про температуру, вологість, тиск) (2); *високий* (про цінності, здібності) (3); *високий* (про статус, соціальне положення) (4).

1) 저 남자는 육지에 있을 생각이 없던 거지 높은 대문이 달린 자기 집이 있는데도. – Він не мав наміру залишатися у своєму великому будинку з високими воротами. (글로스비 사전 (Glosbe dictionary))

2) 침실의 환기가 잘 되게 하고, 저온과 다소 높은 습도를 유지하라. – Добре провітрюй спальню, підтримуючи низьку температуру і досить високу вологість. (글로스비 사전 (Glosbe dictionary))

3) 그에 더하여, 사람은 독립적인 영 때문에, 더 높으신 능력자에게 지도를 구하는 것이 아니라 자기 방식대로 하기를 더 좋아한다. – Крім того, дух незалежності людини спонукає її йти власним шляхом, а не шукати настанови у вищих сил. (글로스비 사전 (Glosbe dictionary))

4) 저는 그러한 높은 지위를 부여하지 않을 것입니다. – Я б не надавав йому такого високого статусу. (글로스비 사전 (Glosbe dictionary))

무겁다 – *важкий* (про вагу) (1); *важкий, громіздкий* (про обов'язок) (2); *серйозний* (про злочин, проступок) (3); *важкий* (про рух, переміщення) (4); *тяжкий, похмурий, гнітючий* (про настрої, атмосферу) (5).

1) 나에게 여행용 가방을 두 개나 들고 가는 것은 무겁다. – Мені важко нести ці дві валізи. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

2) 일부 사람들에게는 무거운 가족 책임이 있거나 다른 사람들에 대한 여러 가지 의무가 있습니다. – Дехто має вагомі сімейні обов'язки або різноманітні зобов'язання перед іншими. (글로스비 사전 (Glosbe dictionary))

3) 벌이 사는 나무나 벌집에 손상을 가하는 행위는 무거운 벌금형이나 심지어는 사형에 처할 수 있는 범죄였습니다. – Пошкодження дерев або вуликів, де жили бджоли, було злочином, що каралося великими штрафами або навіть смертю. (글로스비 사전 (Glosbe dictionary))

4) 엄마는 병원에 입원한 아들을 두고 회사로 무거운 발걸음을 옮겼다. – Вона залишила сина в лікарні і зробила важкий крок на роботу. (한국어-영어 학습사전 (Korean-English Learners' dictionary))

5) 김 사장이 명예퇴직 얘기를 꺼내자 직원들의 분위기가 무겁게 가라앉았다. – Коли Кім підняв тему виходу на пенсію, настрої в офісі різко погіршився. (한국어-영어 학습사전 (Korean-English Learners' dictionary))

2.3 Зіставний аналіз корейської та української дієслівної полісемії

В цьому підрозділі ми звернемо увагу на розширення номінативних значень корейських дієслів і розглянемо кожне з цих значень на наведених прикладах.

대다 *досягати* – скорочення відстані між об'єктами або наближення часу (1); будь-яка дійова особа зближує об'єкт і будь-який предмет (2); вказує на необхідність постачання об'єкта чимось (3); в значенні суфікса на позначення інтенсивності (4)

1) 기차가 시간에 대다. – Поїзд прибув вчасно. (Пан, 2009)

엄마가 아기 볼에 입술을 댄다. – Мама цілує дитину в щоку. (Пан, 2009)

2) 다른 사람에게 전화를 대어주다. – Дзвонити іншій людині. (Пан, 2009)

배를 부두에 대다. – Підводити корабель до пристані (причалювати). (Пан, 2009)

3) 학비를 대다. – Заплатити за навчання. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

4) 자동차를 거칠게 몰아대다. – Різко заганяти автомобіль. (Пан, 2009)

정신 없이 술을 마셔댔다. – Напиватися до нестями. (Пан, 2009)

가다 *йти* – рух від вихідної точки до якогось об'єкта або мети (1); виражає зацікавленість, інтерес до чогось (2); досягнення якогось стану або ситуації (3); плин часу (4); виражає зміну; предмета, його зникнення або смерть людини (5); виражає появу чогось (6)

1) ... 쉬는 날이 가끔 생기면 혼자 영화관에 가요. – Іноді, у вихідний, я ходжу в кінотеатр. (나무위키 (Namuwiki))

2) 국어공부에 애착이 가다. – Йому подобається вивчати корейську мову. (Пан, 2009)

3) 이 집은 시가로 1 억이 가다. – Ціна цього будинку сягає 100 мільйонів. (Пан, 2009)

세종 대왕은 이조 오백 년 동안 으뜸가는 제왕이었다. – Династія короля Седжона була правлячою протягом 500 років. (Пан, 2009)

4) 겨울이 가고 봄이 왔다. – Зима минула, прийшла весна. (Пан, 2009)

5) 우유가 맛이 가다. – Молоко скисло. (Пан, 2009)

그는 갔으니 이름은 남았다. – Він загинув, але його слава залишилася. (Пан, 2009)

6) 그릇에 금이 가다. – На посуді з'явилася тріщина. (Пан, 2009)

보다– *бачити* якийсь предмет (1); виконувати або вести якусь справу (2); випробувати, зазнавати труднощів (3)

1) 영수가 시계를 보다. – Йонсу дивиться на годинник. (Пан, 2009)

2) 한국의 웬만한 고시는 2 번 이상 시험을 보는 것은 기본이고 3~4 번 봐서 합격이 일반적인 케이스기 때문에 선망과 부러움의 대상이 된다. – Більшість іспитів у Корей вимагають щонайменше двох спроб, і нерідко студенти складають їх після трьох або чотирьох спроб, що робить їх об'єктом заздрості та захоплення. (나무위키 (Namuwiki))

3) 당시 소니 뮤직이 매우 손해를 많이 봤다. – На той час Sony Music втрачала багато грошей. (나무위키 (Namuwiki))

서다 *стояти* – тримати тіло у вертикальному положенні (1); стати правильним, прямим (2); поява чогось (3); зупинка якоїсь дії (4)

1) 2 열로 줄을 서다. – Встаньте в чергу двома рядами. (Пан, 2009)

2) 거리 질서가 서다. – Дотримуватися порядку на вулиці. (Пан, 2009)

3) 우리 골목이 큰 건물이 섰다. – У нашому провулку з'явилася велика будівля. (Пан, 2009)

4) 몇 차례 그곳에 연두색 차가 서 있는 것을 보았었다. – Кілька разів я бачив там припарковану машину зеленого кольору. (LingQ)

시계가 서다. – Годинник стоїть. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

들다 *заходити* – зайти кудись, залишитися десь на короткий або тривалий час (1); входити в певну організацію, сферу або стан (2); значення потреби чи використання (3); виражає значення появи чогось раніше відсутнього (4); покращити стан або навички чогось (5)

1) 어서 방으로 드세요. – Прошу, заходьте в кімнату. (Пан, 2009)

우리 일행은 어느 호텔에 들었다. – Наші супутники ввійшли до якогось готелю. (Пан, 2009)

2) 유년 걸 스카우트 단에 들었다. – У дитинстві я приєдналася до дівчат-скаутів. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

너는 독서 서클에 들지 않겠니? – Ти не вступиш в гурток читання? (Пан, 2009)

분홍색으로 물이 들었던 옷이다. – Одяг заплямований рожевим. (네이버 블로그 (NAVER blog))

3) 페인트 칠한 벽이 더 재미있어 보이고 비용도 많이 들지 않는다. – Пофарбовані стіни виглядають набагато цікавіше і коштують недорого. (콜린스 사전 (Collins dictionary))

4) 철이 들다. – Порозумнішати. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

언제 이렇게 정이 들었을까? – Коли я встигла так закохатися (прив'язатися до нього)? (네이버 블로그 (NAVER blog))

5) 가위가 말을 잘 들어서 일을 빨리 끝냈다. – Добре попрацював і швидко закінчив роботу. (Пан, 2009)

죽다 – *померти*; загинути (про живу істоту) (1); гаснути, згасати (про вогонь, світло) (2); зникнути (про почуття, переживання, спогади) (3); припинити працювати, функціонувати (про прилади) (4); зробити колір темнішим (5)

1) 안타깝게도 그와 우리 어머니 모두 암으로 죽었다. – На жаль, він і його мати померли від раку. (콜린스 사전 (Collins dictionary))

2) 모닥불을 죽이다. – Потушити багаття. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

3) 가: 네가 우스꽝스럽게 넘어지던 게 자꾸 생각 나. – Я не можу припинити думати про те як ти смішно впала.

나: 야, 그건 내게 너무 창피한 일이니까 네 기억 속에서 죽여. – Ей, мені занадто соромно, викресли це з своєї пам'яті. (한국어-영어 학습사전 (Korean-English Learners' dictionary))

4) 시계가 죽었다. – Годинник зупинився. (콜린스 사전 (Collins dictionary))

5) 그는 사진에서 대상을 돋보이게 하기 위해 배경 색을 죽였다. – Щоб виділити об'єкт зйомки на світлині, він зробив темніший колір фону. (한국어-영어 학습사전 (Korean-English Learners' dictionary))

치다 – *вдарити*, стукнути (1); грати на музичному інструменті (2); аплодувати (3); бити по клавіатурі (4); грати в ігри (5); періщить дощ, гримить (6)

1) 그녀는 그의 머리를 쳤다. – Вона вдарила його по голові. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

2) 드럼을 치면 기분이 좋아진다. – Коли б'ю у барабан, аж настрій підіймається. (콜린스 사전 (Collins dictionary))

3) 남자들은 춤추고 여자들은 박수를 쳤다. – Чоловіки танцювали, а жінки їм аплодували. (콜린스 사전 (Collins dictionary))

4) 한 손가락으로 타자를 치다. – Друкувати одним пальцем. (나무위키 (Namuwiki))

5) 테니스를 칠 수도 있고 골프를 칠 수도 있다. – Ти можеш пограти в теніс або гольф. (콜린스 사전 (Collins dictionary))

6) 비가 우리의 얼굴을 세차게 쳐요. – Дощ сильно б'є по обличчю. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

천둥이 치고 비가 폭포처럼 쏟아졌다. – Загримів грім і полив дощ. (네이버 사전 (NAVER dictionary))

Висновок до розділу 2

У цьому розділі ми більш детально, на прикладах, розглянули українські та корейські полісемічні слова. За допомогою тлумачних словників ми знайшли слова з різних частин мови, а саме іменники, прикметники та дієслова, котрі в своїх мовах, українській та корейській, є багатозначними. Ми дослідили їх подібні значення, а також мали змогу відстежити появу нових значень, які були розглянуті у притаманному для кожного з них контексті.

В практичній частині курсової роботи, де ми виконували зіставний аналіз української та корейської полісемічної лексики, були розглянуті такі іменники: 머리 – *голова*; 얼굴 – *обличчя*; 점심 – *обід*; 다리 – *нога*; 집 – *дім*; 바다 – *море*; океан; 열쇠 – *ключ*; 뿌리 – *корінь*. Проаналізувавши ці іменники, можна дійти висновку, що вони мають здатність набувати величезної кількості похідних нових значень за допомогою асоціаційним зв'язкам та метафорам, тобто перенесенню за подібністю.

Наступними ми досліджували полісемічні прикметники, які мають надзвичайно широке використання як в українській, так і в корейській мовах, а саме: 깊다 – *глибокий*; 부드럽다 – *м'який, ніжний*; 나쁘다 – *поганий*; 뜨겁다 – *гарячий*; 깨끗하다 – *чистий*; 얕다 – *неглибокий*; 짧다 – *короткий*; 높다 – *високий*; 무겁다 – *важкий*. Проаналізувавши дані прикметники, які описують характеристики різних предметів, станів або емоцій, ми виявили, що кожен з них використовується для передачі різноманітних відчуттів в певному контексті. Кожне слово має свій контекст, що допомагає урізноманітнити нашу мову, зробити її більш виразною та точною при передачі наших власних почуттів та думок.

Також остання частина мови, яку ми розглянули в даній роботі, це окремі багатозначні дієслова: 대다 – *досягати*; 가다 – *йти, ходити*; 서다 – *стояти*; 보다 – *бачити*; 들다 – *заходити*; 죽다 – *помирати*; 치다 – *бити, вдарити*.

В ході дослідження було виявлено, що в корейській та українській мовах найпродуктивнішим способом поширення значень дієслів з номінативного до похідних є перенесення за функцією. Такого роду підхід дозволяє в корейському та українському мовленні більш ефективно та з легкістю виражати свої почуття та емоції у різноманітних життєвих ситуаціях.

ВИСНОВКИ

Метою цієї курсової роботи було проведення порівняльного аналізу полісемічних слів у двох різних мовах, корейській та українській, виявлення семантичних відмінностей і подібностей між ними.

У ході дослідження ми мали змогу порівняти приклади багатозначних лексичних одиниць корейської та української мов. Методами дослідження, якими ми користувалися у процесі написання роботи були порівняльний, зіставний та описовий, за допомогою яких нам вдалося встановити відповідності та визначити характеристики порівнюваних лексичних одиниць.

Наше дослідження показало, що таке явище як багатозначність, або полісемія є загальним у всіх мовах світу, включаючи корейську та українську і є невід'ємною частиною будь-якої мови. Тому, дослідження та знаходження спільних рис не тільки між цими двома мовами, але й між всіма іншими мовами є ключем до розуміння, дослідження та розкриття глибоких зв'язків між двома мовами, які порівнюються. Отже, виходячи з поставлених завдань, ми змогли зробити наступні висновки:

По-перше, в нашій курсовій роботі досліджувалося поняття полісемії, те що полісемія – це «функціонування слова в кількох різних значеннях, обов'язково пов'язаних між собою певними відношеннями, лініями семантичного розвитку». (Плющ, с. 121). Вивчення типології полісемічних проявів, які можна поділити на радіальну, ланцюгову, радіально-ланцюгову та змішану в залежності від його номінативного значення, що свідчить про суперечливість думок науковців, серед яких одні дотримуються думки що «невід'ємною частиною нормативної термінології має бути однозначність» (Симоненко, 2007), а інші, що «полісемія забезпечує одну з важливих вимог до мови як до знакової системи – за допомогою мінімальної кількості знаків передавати максимальну інформацію, тобто вимогу економності знакової системи» (Лисиченко, 1977).

По-друге, нові значення завжди виникають від початкового, номінативного, яке сприяє утворенню похідних значень. Аналіз теоретичного матеріалу за даною темою дав нам змогу виявити, що на виникнення полісемії вплинув історичний розвиток,

зміна контексту, з якого простежується розмаїття значень, і перенесення поняття з одного слова на інше через подібність. Залежно від зв'язків було розрізнено метафоричне та метонімічне перенесення.

Крім цього, було детально досліджено значення міжмовного та міжкультурного впливу, яку роль вони відіграють у розвитку полісемічних проявів. Порівняння українських та корейських багатозначних слів показало, що кожна з них має подібні механізми розвитку полісемії, використовуючи асоціативні зв'язки та метафори для розширення значень слів.

Також дослідження підкреслюють зростаючий інтерес до міжкультурних аспектів лінгвістичного впливу та впливу культурних відмінностей на процес вивчення та розуміння іноземної мови. Розуміння полісемії та її розвитку в різних мовах дозволяє краще зрозуміти культурні особливості та особливості мовлення різних народів, що є важливим аспектом сучасної лінгвістики та міжкультурної комунікації.

У практичній частині ми вивчали багатозначні лексичні одиниці та знаходили їх значення у тлумачних словниках корейської та української мов. Ми досліджували явище полісемії іменників, прикметників та дієслів в цих двох мовах. Крім цього, ми наводили приклади, щоб побачити як ці слова вживаються в певному контексті. В результаті ми виявили, що незважаючи на належність корейської та української мов до різних мовних сімей, значення деяких полісемічних слів збігаються. Нами було досліджено, що найбільш точно подібні значення збігаються в іменниках та прикметниках, Наприклад, згідно з представленими нами прикладами: 학교가 급석업체와 계약을 계약했다. – Школа (мається на увазі директор школи) уклала договір з постачальником їжі; або: 짧은 발표를 마치면서 저는 그에게 그의 경원회에 몇 명이나 있느냐고 물었습니다. – На завершення невеликої презентації я запитав його, скільки людей в його кворумі. Як ми бачимо, і в корейській, і в українській мовах іменник 학교 – школа та прикметник 짧다 – короткий при перекладі мають ідентичні значення. Справа в тому, що прикметники – це частина мови, де словам властиве видозмінення, тобто перехід від конкретного до абстрактного значення, які набуваючи прикметниками нового значення, розширюють значення конкретних прикметників.

Але у знаходженні однакових значень дієслів у двох мовах виникли труднощі. У процесі знаходження прикладів для розкриття слів в контексті, ми усвідомили, що дієслова мають величезну варіацію синонімів. Як вам відомо, дієслова мають здатність відображати різні аспекти дії, стану та процесу, що також є перешкодою у знаходженні відповідника з іноземної мови. До того ж, кожна мова містить свої власні конотації та способи вираження, що може призвести до різних варіацій одного й того самого поняття. На такі варіації може впливати культурний, історичний та соціальний контекст кожної з мов. Наприклад, слово 보다, крім свого первинного значення «бачити», може мати значення «зазнавати певних труднощів», а в українській мові ми ніяк не зможемо знайти відповідник, щоб сказати все одним словом, тому говоримо декількома словами. Однак, незважаючи на це, нам вдалося з'ясувати, що похідні значення дієслів виникають через подібність за функцією.

Отже, проведене нами дослідження, ще в більшій мірі показало, що полісемія як невід'ємна частина складової мови, вимагає подальших досліджень, оскільки деякі її аспекти все ще залишаються невизначеними.

초록

인류와 기술이 발전함에 따라 언어도 발전하고 있다. 언어의 어휘는 지속적으로 업데이트되어 사람들이 특정 상황을 정확하게 묘사할 수 있도록 한다. 이러한 언어 현상을 다의어라고 한다. 단어가 만들어질 당시에는 한 단어가 하나의 의미만 가지고 있었지만 나중에 파생 의미가 형성되었다. 이 연구에서는 한국어와 우크라이나어의 다의어를 비교한다. 논문은 서론, 두 개의 장, 결론으로 구성되어 있다. 먼저, 이 주제의 관련성과 실제 사용법을 설명한다. 우리 논문의 목적은 한국어와 우크라이나어의 다의어를 비교 분석하고 그 유사성을 파악하는 것이다. 우리 논문의 주제는 한국어와 우크라이나어의 다의어 의미의 유사성이다. 첫 번째 섹션에서는 다의어에 대한 이론적 정보, 다의어의 유형, 최근의 언어 간 연구 동향을 제공합니다. 두 번째 섹션에서는 연구한 자료를 바탕으로 한국어와 우크라이나어에서 다의 명사, 형용사, 동사의 유사한 의미를 확인했습니다. 연구 결과는 결론에 요약되어 있습니다. 우리는 언어가 서로 다른 어족에 속하더라도 일부 다의어 단어의 의미는 서로 다른 언어에서 일관성이 있다는 것을 알고 있습니다.

키워드: 다의어, 유사성, 차이, 교차 언어학, 교차 언어 영향

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Грищенко А. П., Мацько Л. І., Плющ М. Я., Тоцька Н. І., Уздиган І. М. (2002). *Сучасна українська літературна мова (3)*. Київ: Вища школа.
- Кочерган М. П. (2006). *Вступ до мовознавства (2)*. Київ: Академія.
- Кочерган, М. П. (2010). *Загальне мовознавство: підручник. (Т.3)*. Київ: Академія.
- Лисиченко Л. А. (1977). *Лексикологія сучасної української мови*. Харків: Вища школа.
- Мойсієнко, А. К., Бас-Кононенко, О. В., Бондаренко, В. В. Гапченко, О. А., Кравченко, Л. О., Мацько, О. М., Мосенкіс, Ю. Л., Плющ, Н. П. ... Сидоренко, О. М. (2010). *Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика*. Київ: Знання.
- Пан Л. А. (2009). *Лексикологія корейського язика*. Ташкент.
- Письмиченко А. М. (1997). *Українська термінологія і сучасність: матеріали II Всеукр. Конференції*. – Київ.
- Плющ М. Я. (2005) *Грамматика української мови: у 2 ч.: Ч. 1: Морфеміка. Словотвір. Морфологія.*, Київ: Вища школа.
- DeepL Translator: URL: <https://www.deepl.com/translator>
- Elkorean:
https://elkorean.kr/bbs/board.php?bo_table=Korean_expressions&wr_id=377&page=2
- LingQ: <https://www.lingq.com/en/>
- Jessner U., Angelis G. D. & Kresic M. (2017) *Crosslinguistic influence and crosslinguistic interaction in multilingual language learning*. Bloomsbury Publishing Plc,.
- Pavlenko A. & Jarvis S. (2008) *Crosslinguistic influence in language and cognition*. Taylor & Francis Group.
- Yudi Chen (2022). *The role of cross-linguistic influence in second language acquisition*. Journal of higher education research. Vol. 3, no. 1. P. 98–101.
- 글로스비 사전 (Glosbe dictionary) <https://glosbe.com/>
- 김태호 박기성 (2014). *영어 'head/face'와 한국어 대응어의 다의성 비교 연구*. 부산, P. 87–109.

나무위키

(Namuwiki)

<https://namu.wiki/w/%EB%82%98%EB%AC%B4%EC%9C%84%ED%82%A4:%EB%8C%80%EB%AC%B8>

네이버 블로그 (NAVER blog), URL: <https://m.blog.naver.com>

네이버 사전 (NAVER dictionary). URL: <https://dict.naver.com>

임지룡·정병철 (2009), *의미망 분석과 다의성 판정의 원리*, *담화와 인지* 16-3, 담화인지언어학회, P. 195-216.

차준경 (2023). *체계적 다의 명사의 문맥 의미 추출*. The society of korean language and literature. Vol. 76. P. 235-260.

콜린스 사전 (Collins dictionary) <https://www.collinsdictionary.com/>

티스토리 (Tistory) <https://www.tistory.com/m>

한국어-영어 학습사전 (Korean-English Learners' dictionary)
<https://krdict.korean.go.kr/m/eng>